

Katarzyna Buch

Publiczne Gimnazjum nr 19 w Łodzi,

ul. Wapienna 17

Scenariusz lekcji przeprowadzonej w gimnazjum

Temat: Jakie są dwie Julie (na podstawie tragedii Williama Szekspira pt. *Romeo i Julia* i wiersza Haliny Poświatowskiej pt. *Jestem Julią*)?

Cele ogólne:

- Uwrażliwienie na piękno języka poetyckiego.
- Uświadomienie ponadczasowości motywów literackich.
- Doskonalenie umiejętności pracy w grupie.
- Dokonywanie samooceny.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie intertekstualności,
- definiuje pojęcia: porównanie, metafora, liryka roli,
- określa funkcje środków artystycznego wyrazu,
- analizuje teksty kultury,
- interpretuje teksty kultury,
- charakteryzuje podmiot liryczny z wiersza,
- opisuje miłość Julii z dramatu W. Szekspira,
- dostrzega nawiązania do *Romea i Julii* Szekspira,
- wskazuje podobieństwa i różnice.

Metody pracy: pogadanka, metoda ćwiczeń praktycznych, heureka, elementy dyskusji.

Formy pracy: praca w grupach, praca zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- tekst wiersza H. Poświatowskiej pt. *Jestem Julią*,
- fragment tragedii W. Szekspira pt. *Romeo i Julia*, przekł. J. Paszkowski, Greg, Kraków 2009,
- piosenka *Świetlista noc*, musical pt. *Romeo i Julia*, reż. Janusz Józefowicz,
- *Słownik terminów literackich*, praca zbiorowa, Warszawa 1988,
- karta pracy nr 1 (polecenie dotyczące piosenki pt. *Świetlista noc*),

- karta pracy nr 2 (tekst wiersza H. Poświatowskiej pt. *Jestem Julią* i schemat do uzupełnienia),
- karta pracy nr 3 (fragment dramatu W. Szekspira i polecenia odnoszące się do tekstu).

Uwagi:

Niniejsza lekcja powinna zostać przeprowadzona już po omówieniu tragedii Williama Szekspira. Liczba grup nie ma znaczenia, ponieważ każda z nich ma do wykonania takie same zadania.

Tok lekcji:

1. Uczniowie, wchodząc do sali, losują kartki z numerami wskazującymi na przynależność do grup. Każda z nich otrzymuje zestawy kart pracy odnoszących się do omawianych na lekcji utworów oraz arkusz papieru.
2. W ramach wprowadzenia nauczyciel zapisuje temat lekcji i przeprowadza pogadankę dotyczącą zjawiska intertekstualności. Mówi też o uniwersalizmie motywu miłości w różnych tekstach kultury. Zapoznaje uczniów z celami zajęć.
3. Punktem wyjścia jest odtworzenie piosenki *Świetlista noc* z musicalu pt. *Romeo i Julia* Janusza Józefowicza i Janusza Stokłosa. Słuchając, uczniowie zapisują na kartkach skojarzenia odnoszące się do atmosfery, uczuć Romea i Julii. Po zakończeniu pracy prezentują jej wyniki i konfrontują swoje spostrzeżenia.
4. Kolejny etap pracy stanowi analiza wiersza H. Poświatowskiej pt. *Jestem Julią*. Nauczyciel głośno odczytuje wiersz. Następnie młodzież już samodzielnie wykonuje polecenia znajdujące się na otrzymanych kartach. Są one związane z kreacją podmiotu lirycznego, obrazem miłości ukazany w utworze oraz środkami artystycznego wyrazu. Poszczególne grupy przedstawiają wyniki swojej pracy i wymieniają się uwagami.
5. Trzecie ogniwo lekcji to opisanie obrazu Julii Szekspirowskiej. W tym celu każda grupa analizuje otrzymany na początku lekcji fragment tragedii Williama Szekspira. Wykonuje polecenia odnoszące się do tekstu dramatu, a dotyczące charakterystyki Julii i uczucia łączącego ją z Romeem. Młodzież mówi o efektach swojej pracy.
6. Zamknięciem rozważań jest porównanie podmiotu lirycznego z wiersza Haliny Poświatowskiej z jej pierwowzorem literackim oraz jej wizerunkiem musicalowym. Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela formułują definicję liryki roli i zapisują ją w zeszytach.
7. Nauczyciel prowadzi rozmowę z uczniami, mającą charakter podsumowujący i wskazującą na ponadczasowość motywu miłości oraz na symboliczną wymowę postaci Julii.

8. Nauczyciel zadaje pracę domową (do wyboru):

a) Zapoznaj się z biografią Haliny Poświatowskiej i napisz, w jakim aspekcie jej życie przypomina losy Julii.

b) W jaką postać literacką wcieliłbyś się, chcąc mówić o swoich doświadczeniach?

Odpowiedź uzasadnij. (10 zdań)

9. Ewaluacja.

Karty pracy (identyczne dla każdej grupy):

Karta pracy nr 1

Świetlista noc

1. Na otrzymanych kartach wypisz skojarzenia, które nasuwają Ci się podczas słuchania piosenki i odnoszą się do nastoju oraz uczuć łączących bohaterów.

Karta pracy nr 2

Halina Poświatowska

Jestem Julią

Jestem Julią
mam lat 23
dotknęłam kiedyś miłości
miała smak gorzki
jak filiżanka ciemnej kawy
wzmogła
rytm serca
rozdrażniła
mój żywy organizm
rozkołysała zmysły

odeszła

Jestem Julią
na wysokim balkonie
zawisła
krzyczę wróć
wołam wróć
plamię
przygryzione wargi
barwą krwi

nie wróciła

Jestem Julią
mam lat tysiąc
żyję –

1. Uzupełnij schemat:

PODMIOT LIRYCZNY
pleć –
imię –
wiek –
formy gramatyczne czasowników, w których ujawnia się podmiot-
formy gramatyczne zaimków, w których ujawnia się podmiot -

↓

Co stanowiło przełomowe wydarzenie w życiu podmiotu lirycznego?

.....

	Sposoby opisywania uczuć i ich funkcje	
porównania		metafory
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
↓		↓
nazwy uczuć		nazwy uczuć
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....

↓

Jak doświadczenia życiowe wpłynęły na zachowanie podmiotu lirycznego?

.....

↓

O jakich uczuciach świadczą takie zachowania?

.....

↓

W czyją rolę wcielił się podmiot liryczny, by mówić o swoich uczuciach i dlaczego to zrobił?

.....

Karta pracy nr 3

JULIA

Romeo! Czemuż ty jesteś Romeo!
Wyrzecz się swego rodu, rzuć tę nazwę!
Lub jeśli tego nie możesz uczynić,
Przysięgnij wiernym być mojej miłości,
A ja przestanę być z krwi Kapuletów.
[...]

Nazwa twa tylko jest mi nieprzyjazna,
Boś ty w istocie nie Montekim dla mnie.
Bo czy jest Monteki choć tylko ręką,
Ramieniem, twarzą, zgoła jakkolwiek
Częścią człowieka? O! weź inną nazwę!
Czymże jest nazwa? To, co zwiemy różą,
Pod inną nazwą równie by pachniało;
[...]

Romeo! porzuć tę nazwę, a w zamian
Za to, co nawet cząstką ciebie nie jest,
Weź mię, ach! całą!

ROMEO

Biorę cię za słowo:
Zwij mię kochankiem, a krzyżmo chrztu tego
Sprawi, że odtąd nie będę Romeem.
[...]

JULIA

Gdyby nie ciemność, co mi twarz maskuje,
Widziałbyś na niej rozlany rumieniec
Po tym, co z ust mych słyszałeś tej nocy.

(W. Szekspir, *Romeo i Julia*, fragment aktu II, sceny 2)

1. Odwołując się do powyższego fragmentu, scharakteryzuj uczucia Julii do Romea.
2. Opisz zachowanie Julii ukazane w powyższym fragmencie.
3. Na podstawie znajomości całego utworu napisz, jak zakończyły się losy Julii i jaka była bezpośrednia przyczyna podjętej przez nią decyzji.